

Op de FOTO BOVEN is te zien hoe vrijwilligers een aangereden hond helpen. Na een bezoekje aan de dierenarts kon de hond weer terug naar zijn baasje, zij het met een gespalkte poot.

De haas op de FOTO RECHTS is op een ongelukkige wijze vastgeraakt in prikkeldraad. Ter plekke is het prikkeldraad doorgeknipt. Het restant van het draad werd op de basis verwijderd. Als de wond genezen is wordt de haas weer uitgezet op de plek waar hij gevonden werd.

FOTO ONDER: dit paard heeft door de bodem van de trailer getrapt. Na een rustig makende injectie van de inderhaast opgeroepen dierenarts kalmeert het dier enigszins en kan het gat in de trailer provisorisch worden gedicht. Op een parkeerplaats wordt vervolgens het gewonde paarden verzorgd, waarna nog een bezoek aan een paardenkliniek volgt.

Stichting Dierenambulance NIJMEGEN

Stichting Dierenambulance Nijmegen (DAN) is een geweldige organisatie die zoveel als maar mogelijk is voorbereid is op elke denkbare situatie. Dankzij de gemaakte protocollen

weten de goed opgeleide vrijwilligers bijvoorbeeld altijd precies wat ze moeten doen. Ook zijn er duidelijke afspraken gemaakt met de dierenartsen en overheidsinstanties waarmee deze dierenambulance samenwerkt. Het feit dat elke mogelijke situatie vooraf doordacht is, maakt het werken stukken overzichtelijker. Want of er nu een dijkdoorbraak is of er breekt vogelgriep uit, werkelijk óveral is de DAN op voorbereid. Dát, en nog veel meer, maakt deze dierenambulanceorganisatie tot een uiterst professionele vrijwilligers-organisatie: een pareltje onder de dierenambulances. Hulpbehoevende dieren die hier noodgedwongen terechtkomen kunnen het niet beter treffen. Leest u maar!

Het eerste contact dat iemand heeft met een dierenambulanceorganisatie zoals de DAN is het contact met de persoon die de telefoon aanneemt. De centralist vormt dan ook het visitekaartje van de stichting en is tevens degene die de zwaarste taak heeft binnen de organisatie. Want je moet van goede huize komen om altijd het juiste advies te kunnen geven en de juiste actie in gang te kunnen zetten. Daarvoor moeten centralisten een ruime dosis levenservaring en mensenkennis bezitten. Ze moeten bijvoorbeeld kunnen inzien dat mensen groot verdriet hebben als een huisdier ziek is of is overleden en daarbij het gedrag van die mensen accepteren en respecteren, ongeacht hoe ze zich gedragen in hun verdriet. Verder moeten centralisten heel geduldig zijn. In bepaalde periodes van het jaar krijgen ze namelijk heel veel ongeveer gelijke oproepen, bijvoorbeeld in de tijd waarin nogal wat jonge vogeltjes uit het nest vallen. En als je dan als centralist voor de tiende keer hetzelfde verhaal moet afsteken, dan heb je wel geduld nodig om toch vooral vriendelijk te blijven. Uiteraard moeten centralisten ook alles over dieren weten en de mogelijkheden kennen die er zijn om een dier te helpen. Want soms is een goed advies al genoeg om een situatie op te lossen en hoeft de dierenambulance niet eens uit te rijden.

AMBULANCEPERSONEEL

Maar meestal is het wél nodig dat de dierenambulance er op uittrekt. Gekleed in donkergroene pakken komen de mensen van de dierenambulance dan in actie om gewonde, vastzittende of verdwaalde dieren hulp te bieden. Het donkergroen van de kleding van het ambulancepersoneel is met opzet zo gekozen om wilde dieren - toch al overstuur en gestresst als ze met mensen in contact komen - zo min mogelijk te verontrusten. Groen is namelijk de kleur die de dieren gewend zijn, de kleur van de natuur. In gevaarlijke (verkeers)situaties dragen de vrijwilligers voor hun eigen veiligheid gele hesjes óver de groene kleding. Soms kunnen de mensen van de ambulance een dier

ter plekke helpen, bijvoorbeeld als het ergens vastzit en losgemaakt moet worden. Een andere keer wordt een dier meegenomen en moet het naar een dierenarts gebracht worden. En regelmatig neemt men een dier mee naar de basis.

DE ZIEKENBOEG

Op de basis aan de Thijmstraat 121 in Nijmegen staan deskundige vrijwilligers klaar die in staat zijn een dier optimaal te verzorgen. Ook de inrichting van de basis is optimaal. Moet een dier bijvoorbeeld in quarantaine vanwege de mogelijkheid van een besmettelijke ziekte, dan kan dat. Daarvoor is een speciale ruimte ingericht die alleen betreden mag worden

PAREL onder de dierenambulances

De meeuw op de FOTO HIernaast rechts heeft een vishaak ingeslikt. Deskundige medewerkers zullen de haak verwijderen. Na observatie wordt de meeuw weer vrijgelaten.

De gewonde eend op de FOTO DAARNAast wordt naar de basis gebracht voor verzorging.

onder strenge voorwaarden. Het kan ook zijn dat een dier in een hok of kooi in de ziekenboeg wordt geplaatst om verzorgd te worden. De gang van zaken in 'quarantaine' en 'ziekenboeg' lijkt op die in een ziekenhuis. Aan elke kooi hangt een label dat correspondeert met de opgeslagen gegevens over het dier dat hier verblijft, hoe de behandeling verloopt en welke actie is ondernomen. Verhuist een dier naar een ander hok dan verhuist het label mee, zodat iedereen weet om welk dier het gaat, waar het gevonden werd, welke behandeling werd toegepast en hoe daarop is gereageerd.

AAN DE BETERENDE HAND

Is een dier enigszins opgeknapt dan verhuist het naar een van de buitenhokken waar meer ruimte en vrijheid is. En is een dier weer helemaal gezond verklaard dan volgt de laatste stap: uitzetting in de vrije natuur. Dat is natuurlijk het mooiste werk dat er is binnen een dierenambulancorganisatie!

DE DIEREN

Wilde dieren die ernstig gewond zijn of dieren die nooit meer voor zichzelf kunnen zorgen worden geëuthanaseerd. Dat klinkt hard, maar is het niet. Het uitgangspunt bij wilde dieren is namelijk dat het dier na behandeling een dierwaardig bestaan moet hebben en zich zelfstandig in de natuur moet kunnen redden. De ambulance rijdt dan ook niet uit voor een ree met een gebroken poot. Zo'n ree kan namelijk nooit meer terug in de natuur. In een dergelijk geval wordt de jachttopziener gebeld om het dier uit zijn lijden te verlossen. In veel andere gevallen worden dieren wel opgehaald en verzorgd tot aan het moment waarop ze weer terug kunnen in het wild. "Laatst was er een

vrouwtjeszwaan die gewond raakte", zo vertelt adjunct-directeur Jacqueline Bouwhuisen. "Samen met haar partner werd ze opgenomen voor behandeling en enkele dagen later werd het tweetal gezamenlijk weer uitgezet. Daar doe je het voor als vrijwilliger! Het is de kroon op je werk!"

GEEN GELIJKE KANSEN

Eenmaal opgenomen bij de DAN wordt geen enkel dier meer geëuthanaseerd. Dat maakt natuurlijk wel dat de kans voor een dier om zich straks in de vrije natuur te kunnen redden niet altijd gelijk is. Sommige dieren zijn op het moment van uitzetting duidelijk zwakker dan andere dieren en zullen gemakkelijker ten prooi vallen aan roofvogels of andere 'jagers'. Het is niet anders.

SPECIALE DIEREN

Er zijn ook dieren die gespecialiseerde zorg vereisen, zoals de zeldzame vuursalamander die naar een speciale opvang in Delft werd gebracht. Hetzelfde gold voor de vier kleine bunzings waarvan de ouders niet terug naar het nest waren gekomen. De luid piepende beestjes werden in het kreupelhout gevonden en naar een speciale opvang elders in het land gebracht.

GEVONDEN DIEREN

De dierenambulance haalt ook gevonden dieren op. Verdwaalde honden en katten mogen enkele uren op de basis blijven in afwachting van hun baasje. Het duurt zelden lang voordat een eigenaar zijn/haar huisdier weer ophaalt. Is een hond of kat 's avonds nog niet opgehaald, dan gaat het dier naar het asiel. Ratjes, konijnen, parkieten, fretten, etc. mogen iets langer blijven. Na veertien dagen wordt er van uitge-

gaan dat de eigenaar niet meer komt en komen de dieren in aanmerking voor herplaatsing. Elk jaar overkomt dat gemiddeld vierhonderd konijnen. Mannetjeskonijnen worden eerst gecastreerd voordat ze worden herplaatst.

VRIJWILLIGERS

Dat de DAN een goede uitstraling heeft op haar omgeving bewijzen de gemiddeld honderdvijftig personen die zich jaarlijks tijdens de DAN-informatieavonden aanmelden voor een vrijwilligersplek. Wie na zo'n avond nog steeds enthousiast is komt in aanmerking voor twee trainingsavonden en mag vervolgens twee dagen meelopen met de mensen op de werkvloer om te kijken hoe een en ander in zijn werk gaat. Daarna is van beide kanten wel een beeld gevormd: de vrijwilliger is beter op de hoogte met de sfeer en de verschillende werkzaamheden die verricht moeten worden en de mensen van de organisatie hebben een beeld gekregen van de capaciteiten van de betreffende persoon. Op welke plek die persoon het beste kan functioneren wordt overlegd tijdens het 'sollicitatiegesprek' dat daarop volgt. Na het gesprek volgt een ruime inwerkperiode en pas daarna wordt de nieuwe vrijwilliger ingeroosterd.

HERINTEGRATIEPROJECTEN

Behalve vrijwilligers kun je bij deze dierenambulance ook mensen aantreffen die hier middels een herintegratieproject werken, als overgang naar een 'echte' baan in het bedrijfsleven. Al lukt het niet iedereen om die laatste stap ook te maken. Het grote verschil met het bedrijfsleven is dat de dierenambulance een veilige sociale omgeving biedt, hetgeen elders vaak niet het geval is. Bij de DAN mag iedereen zichzelf zijn, ongeacht uit welke bevolkingsgroep of

-laag men afkomstig is en ongeacht de eigenschappen of (on)volkomenheden die men heeft. Er wordt rekening met de mensen gehouden. Wel wordt er verwacht dat een vrijwilliger zijn/haar werk naar behoren verricht.

NIET 'VOOR DE LEEUWEN'

Vrijwilligers gaan dus pas aan het werk zodra ze daar capabel voor zijn. De opleiding voor vrijwilligers houdt daarmee echter niet op. Regelmatig kunnen vrijwilligers die dat willen meedoen aan trainingen en cursussen op allerlei gebied, zoals bijvoorbeeld 'omgaan met agressie' of 'hoe te handelen als de ambulance per ongeluk te water raakt'. Andere cursussen zijn minder vrijblijvend. Voor de chauffeurs en rijders op de dierenambulance komen er landelijke kwaliteitseisen waarvoor een vakopleiding noodzakelijk is.

OVERAL OP VOORBEREID

Verder worden regelmatig rampoefeningen uitgevoerd om te trainen hoe er in geval van nood gehandeld moet worden. Met andere woorden: of er nu een dijkdoorbraak is of de vogelgriep uitbreekt, overal is de DAN op voorbereid. Gereedschappen, extra kooien en andere spullen die mogelijk ooit nodig kunnen zijn staan klaar voor gebruik, gelabeld en wel, en keurig opgeruimd in zorgvuldig schoongemaakte ruimtes.

KWALIFICATIES

Het is niet voor niets dat de DAN een 'Klasse één-kwalificatie' kreeg bij de toelating tot het VOND (Vereniging van Opvang van Niet-gedomesticeerde Dieren): dit is namelijk een bewijs dat de DAN aan de allerhoogste kwaliteitseisen voldoet. Dat vond ook Vogelbe-

Op de FOTO LINKSBOVEN ziet u een kat die in een hongerige bui zijn kop in een blikje heeft gestoken en daar niet meer uit kan. Met een speciale schaar zal het blikje worden doorgesneden, waarna de kat weer vrijkomt. Op de FOTO DAARNAAST is dat het geval.

Op de FOTO HIERBOVEN ziet u een kat die met zijn poot in een mollenklem terecht kwam. Het dier werd meegenomen naar de basis en daar onder volledige verdoving van de klem bevrijd.

FOTO ONDER: uit een erfenis kwam een donatie die de koop van een nieuwe ambulance mogelijk maakte. Deze ambulance werd precies ingericht naar de wensen van de DAN, met overal opbergvakken voor spullen die mogelijk nodig kunnen zijn. Behalve allerlei gereedschappen zijn er ook knuffels in de ambulance om kleine kinderen zo nodig te kunnen troosten.

FOTO LINKS: In totaal bezit de DAN vier dierenambulances en één auto! Vrijwel alle dieren die in de ambulance passen en die wettelijk gezien opgehaald mogen worden vervoert men in de ambulance.

FOTO RECHTS: terwijl enkele medewerkers de dieren voeren en verzorgen, maakt iemand anders de hokken weer keurig schoon en voorziet ze van vers hooi.

De ijsvogel op de foto hiernaast is gezond verklaard en wordt weer vrijgelaten: het mooiste werk dat er is. “Daar doe je het voor als vrijwilliger! Het is de kroon op je werk!” aldus adjunct-directeur Jacqueline Bouwhuisen.

De dagelijkse leiding

Onder leiding van Marga van Kommer, Jacqueline Bouwhuisen en Veri van Ommen is de DAN in de afgelopen jaren uitgegroeid tot een professionele vrijwilligersorganisatie, te vergelijken met een bedrijf met 60 personeelsleden.

Marga (bovenste foto), al acht jaar aan de slag bij deze dierenambulance, is vooral ‘mensgericht’ bezig. Ze verzorgt de personeelszaken zoals o.a. het functioneren van medewerkers, de coördinatie van de dierverzorging, regelt financiële zaken en onderhoudt de contacten met het bestuur en externe instanties. “Ik hou van dieren, maar dan meer op een zakelijke manier”, zo vertelt ze. “Ik wil mensen en organisaties op een hoger plan brengen.” Nu de overheid steeds hogere eisen stelt en veel organisaties bang zijn niet aan die eisen te kunnen voldoen, ziet ze in de toekomst wel een taak voor zichzelf weggelegd om mee te werken aan die professionalisering, bijvoorbeeld als coach. Of het daarvan komt? De toekomst zal het leren. Behalve voorzitter van de DAN is ze sinds kort ook voorzitter van de Federatie Dierenambulance Nederland (FDN) waarmee ze al een grote stap in die richting zet.

Jacqueline (middelste foto) is adjunct-directeur en vooral taakgericht bezig. Ze is chauffeur op de ambulance, is verantwoordelijk voor de huishouding (keuken), voor het wagenpark (vier ambulances en één auto) en geeft in het bijzonder veel aandacht aan de centralisten. Omdat ze meewerkt pakt ze ook veel signalen op van de vrijwilligers die hier werken. Ze werkt al zeventien jaar voor de stichting en was hiervóór werkzaam in de gezondheidszorg. Ze vindt zichzelf een paarden- en hondenmens. De variatie in het werk vindt ze prachtig: “de ene keer kom ik bij een junk over de vloer, een andere keer help ik het dier van een wethouder of burgemeester. Echt fantastisch!”

Veri (onderste foto) is eveneens belast met de dagelijkse leiding. Ze is coördinator van de chauffeurs en rijders en heeft de zorg voor de gebouwen en het terrein dat eigendom is van de stichting. De benodigde vergunningen staan ook op haar naam. Ooit kwam ze binnen via een Melkert-baan. Ze bleef en werkt al veertien jaar voor de stichting.

**Stichting Dierenambulance
Nijmegen
wordt gesteund door de
NSHD**

scherming Nederland die deze dierenambulancorganisatie, gespecialiseerd in de opvang van vogels en egels, een officiële erkenning gaf. Verder maakt de DAN deel uit van het Intergemeentelijk Rampenplan van alle gemeenten binnen haar werkgebied en van het Rampenbestrijdingsplan Overstroming en Dijkdoorbraak Ooypolder van de brandweer. Ook neemt de DAN deel aan het multidisciplinaire overleg Officieren Van Dienst (OVD) van de veiligheidsregio Gelderland-Zuid en werkt ze veel samen met Rijkswaterstaat. En sinds kort is ze tevens partner in het Incident Management Districtsplatform, waarin ook brandweer, politie, KLPD, Rijkswaterstaat, bergers, wegwacht en verzekeringshulp vertegenwoordigd zijn.

DE TOEKOMST

Alles wat er te regelen valt is dan ook daadwerkelijk geregeld bij de DAN en daarnaast heeft men een duidelijke visie op de toekomst. Groter groeien is niet de bedoeling, maar verbeteren op punten waarop dat (nog) kan is een wens. Een van de grootste wensen is het opzetten van een educatiecentrum, een plek waar groepen mensen ontvangen kunnen worden, zoals bijvoorbeeld een (deel van) een schoolklas. Al blijft het helpen van dieren die in nood verkeren de primaire opdracht die de DAN zich stelt en heeft ze hiervoor in optima forma alle voorwaarden gecreëerd die dat mogelijk maken. Stichting Dierenambulance Nijmegen is een parteltje onder de dierenambulances. Hulpbehoevende dieren die hier noodgedwongen terecht komen kunnen het niet beter treffen.

